

467: Hudeybiye Antlaşması ve Müslümanın Kâfirlere Teslim Edilmesi

Ömer Faruk

2 Şub, 2020

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Es selamu aleykum, Hudeybiye antlaşmasındaki müslümanları kâfirlere teslim etme şartının günümüzde ihtilaflı olduğunu okumuştum, (yanılmıyorsam Hattabi naklediyor) bazı alimler peygamberimize has deyip günümüzde bu haramdır derken, bazı alimler bazı şartlar altında cevaz veriyordu. Günümüzde bazı davetçiler buna haram demekle kalmıyor, bu artık küfürdür diyorlar.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah.

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

Evet, Hudeybiye antlaşması maddelerinden biri şöyleydi; Kureyş'ten kim müslüman olarak Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ve ashabının (*radiyallahu anhum*) yanına gelirse, o müslüman Kureyş kâfirlerine geri verilecek. Ama müslümanlardan kim İslam'dan dönerek Kureyş'e giderse müslümanlara geri verilmeyecek. Bu anlaşmanın gereği olarak Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Ebu Cendel ve Ebu Basîr (*radiyallahu anhumâ*)'yı Kureyş'e geri vermişti.

Evvela şunu belirtelim ki, bu anlaşma "erkekler" için geçerli olup kadınlar ise bundan müstesna idi. Çünkü Mumtehine suresinin 10. ayeti ile bu nehyedilmiştir. Bu hiçbir şekilde caiz olmayıp bunda ulema ittifak etmişlerdir. Nitekim bu anlaşmadan sonra bazı kadınlar müslüman olup Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in yanına hicret edip gelmişler, bunun üzerine velileri Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e gelip O'ndan kadınlarını geri vermesini istemişler, ancak efendimiz bunu kabul etmeyip şöyle demiştir: "Anlaşma ancak erkekler hakkındadır, kadınlar hakkında değildir."

Peki buna kıyas edilerek bugün iki devlet arasındaki anlaşma gereği erkek bir Müslümanın, ülkesinin kendisine eziyet edecek kâfir yöneticilerine teslim edilmesi caiz midir?

El-Cevap: Hayır, caiz değildir!

Müslümanın kâfirlere teslim edilmesi naslarda nehyedilmiştir. Nebi (*sallallahu*

aleyhi ve sellem) şöyle demiştir:

المسلم أخو المسلم، لا يظلمه ولا يسلّمه

“Müslüman müslümanın kardeşidir. O’na zulmetmez ve O’nu terketmez.” (Buhârî, Muslim) Muslim’in bir rivayetindeki ifade ise şöyledir: “O’nu yardımsız bırakmaz.”

İbn Hacer el-Askalânî (rahimehullah) bu hadisin şerhinde şöyle demiştir: “Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in “O’nu terketmez” sözü, yani onu kendisine eziyet edecek kimse ile ve böyle bir durum içerisinde bırakmaz. Bilakis ona yardım eder ve ondan (eziyeti) uzaklaştırır.”

Yine Efendimiz (aleyhisselam) şöyle buyurmuştur:

انصر أخاك ظالما أو مظلوما

“Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et.” (Buhârî, Muslim)

“Peki Hudeybiye antlaşmasındaki bu maddeyi ve Efendimiz (aleyhisselam)’ın uygulamasını nereye koyacağız” denilirse şunları söyleriz:

1) Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) kendisine gelen sahabileri “vahye dayanarak” kâfirlere geri vermişti. O’na Allah Teâlâ’dan bir vahiyle, geri vereceği müslümanların dinleri ve dünyaları hakkında bir eziyete uğratılmayacakları, onlar için bir çıkış yolu kılınacağı ve onların mutlaka kâfirlerin ellerinden kurtulacakları bildirilmişti. Nitekim Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) maslahat gereği bu maddeyi onaylayınca bundan rahatsızlık duyan oradaki sahabilere şöyle demiştir:

ومن جاءنا منهم سيجعل الله له فرجا ومخرجا

“Onlardan kim bize gelirse, Allah onun için bir rahatlık ve bir çıkış yolu kılacaktır.” (Muslim)

Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) bu sözünün aynısını, sabretmeleri için Ebu Cendel ve Ebu Basîr’e söylemiştir.

Yani bu, Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)’e has bir durum olup O’ndan sonra hiç kimse için caiz değildir. Çünkü vahiy kesilmiştir, kimse neler olacağını bilemez. İbnu’l-Arabî el-Mâlikî ve İbn Hazm (rahimehumallah) böyle söyleyen alimlerdenidir.

Evet, maslahat icabı kâfirlere geri verilen müslümanın gerçekten eziyetten korunacağı bilinirse o zaman bu caiz olabilir. İbn Kudâme (rahimehullah) “el-Muğnî” isimli eserinde (10/517) şöyle demiştir: “Bazı alimler (yani İmam Şâfiî’nin ileri gelen talebeleri) şöyle söylemişlerdir: “Müslümanı geri verme şartı ancak kendisini koruyacak ve ondan eziyeti engelleyecek bir aşiretinin olması halinde sahih olur.”

İbn Hazm (rahimehullah) şöyle demiştir: “Nebi (aleyhisselam) Ebu Cendel’i, Mikrez b. Hafs O’nu eziyet edilmekten himayesi altına alıncaya kadar (babasına) geri vermemiştir.” (el-Muhallâ, 5/362)

2) Kimi ilim ehli, anlaşmada geçen müslümanları kâfirlere geri verme şartının caiz oluşunun, Tevbe suresinin ilk ayetleri ile neshedilip artık caiz olmadığını söylemiştir. Bu ayetlerinde Allah Teâlâ, müslümanlarla müşrikler arasındaki bütün anlaşmaları iptal etmiş, bundan sadece Mescid-i Harâm’ın yanında ahitleştikleri müşrikleri istisna tutmuştur.

Ebu Hanîfe’ye (rahimehullah) göre bu, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in şu hadisi ile neshedilmiştir: “Ben, müşriklerin arasında ikamet eden her Müslümandan beriyim.” (Ebu Dâvûd, Tirmizî)

3) Dikkat edilirse Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) Ebu Cendel ve Ebu Basîr’i kâfirlere “teslim etmemiştî”, bilakis “geri vermişti.” İkisi arasında fark vardır. Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) o sahabileri dönmeye zorlamaksızın ve onlara karşı kâfirlere herhangi bir şekilde yardım etmeksizin sadece onlarla kâfirler arasından çekilmişti. O sahabileri geri almak isteyenlere adeta şöyle demişti: “Onları geri götürmeniz için size izin veriyorum. Şayet alıp götürmeye gücünüz yeterse bundan sizi engellemeyeceğim. Ama eğer buna güç yetiremezseniz size yardım etmeyeceğim.” (Bkz: Esne’l-Metâlib, Zekeriyya el-Ensârî, 21/256)

Günümüzde kendisine Müslüman diyen devletler, dinleri sebebiyle kendisine sığınmış müslümanları bulundukları yerlerinden zorla alıp sonra mecbur tutarak ülkesinin zalim ve kâfir yöneticilerine gönderip teslim etmektedirler. Ve bu zalimler de -bilindiği üzere- teslim aldıkları müslümanları dinlerinden saptırmaya çalışmakta, çeşitli işkencelere tabi tutmakta, uzun süreli veya süresi belli olmayacak şekilde hapsedmekte, kimilerini de idam etmektedirler. Bu yapılan, müslümanların aleyhine kâfirlere yardım etme şekillerinden biridir ki bu, dinden çıkaran bir küfürdür.

Allame Şeyh Süleyman el-Ulvân (Allah O’nu esaretten kurtarsın) şöyle demiştir: “Kim bir Müslümanı, kendisini dininden saptırmaya çalışacak veya öldürecek bir kâfire teslim ederse o kimse müslüman değildir, o kimse

müslüman değildir, o kimse müslüman değildir!"
(<https://soundcloud.com/riyadh-asiri/dhnddrnpcp1q>)

Ve'l-hamdu lillâhi Rabbi'l-âlemîn.